

spadebrug i Vesteuropa, Asien og Paua-New Guinea. Bogen og alt det spændende nyt, der er fremkommet ved arbejdet, gør forfatterne megen ære.

Sofus Christiansen

Michael Turner:

ENGLISH PARLIAMENTARY ENCLOSURE: Its historical geography and economic history.

Folkestone 1980, 247 s., ill., 23 cm, £ 13,-. Dawson publishing.

M. Turner præsenterer her det hidtil mest omfattende indlæg i den gennem mange år løbende debat i England omkring det store lovkompleks, der går under titlen Enclosure Acts, og som blev til i løbet af godt et hundrede år, kulminerende 1760-1820. Det er stort set disse Acts, der er ansvarlige for det nuværende dyrkningsmønster og for billedet af det engelske landskab med dets typiske skakbrættemønster af levende hegn. Forfatteren inddrager ikke alene spatiale og tidsmæssige aspekter i sin behandling, men forsøger også at korrelere udskiftningerne med en række økonomiske faktorer som pris-svingninger og fæsteafgifter, det store befolkningspres i tiden samt indenrigs- og udenrigspolitiske forhold. Anmelderen undrer sig over den ringe rolle, som forfatteren tillægger den på samme tid foregående industrialiserings- og urbaniseringsbølge ligesom den fra anden side påviste omfattende revolution inden for landbruget i form af teknologiske innovationer og forbedringer af afgrøder og husdyr-racer. Men det må indrømmes, at disse variabler kun med vanskelighed kan belægges med tal til brug for en data-analyse. Måske er det derfor, at der kun kommer ret så vage konklusioner frem.

Viggo Hansen

S.W. Tromp:

BIOMETEOROLOGY: The impact of the weather and cli-

mate on humans and their environment (animals and plants). London 1980, XIV, 346 s., ill., 25 cm, \$ 19.40. Heyden & Son Ltd.

Til forskel fra de fleste andre tekstbøger i biometeorologi har Tromp i sin nye bog centreret på mennesket og den påvirkning, vi modtager under forskellige meteorologiske forhold. Angrebsvinklen er i overvejende grad medicinsk; man tager eksempelvis udgangspunkt i de enkelte sygdomme og ser, under hvilke meteorologiske forhold hyppigheden er størst.

I bogen inddrages mange nyere resultater; fx at der er en positiv korrelation mellem föhn-forhold og den menneskelige reaktionstid, antal trafikulykker, og bogen kendetegnes af en yderst detaljeret fremstilling af problemstillingen.

Henrik Søgaard

RAUMORDNUNG

Hrsg. von Klaus-Achim Boesler. (Wege der Forschung, Bd. 330). Darmstadt 1980, VI, 488 s., ill., 20 cm, DM 92,-. Wissenschaftliche Buchgesellschaft.

Denne redigerede artikelsamling om "raumordnung" har den hensigt at give staten eller dennes embedsmænd et instrument til at forbedre organisation, udvikling og udnyttelse af regioner. Det kan ske socialt, kulturelt, militært, økonomisk eller økologisk betinget.

Først diskuteres forskellige mål og opstilling af politiker, dernæst analyseres "raumordnung" som viden-skab, og sluttelig vurderes midlerne for at opnå rimelige resultater. Artiklerne er en blanding af gammelt, halvgammelt og næsten nyt, skrevet af et internationalt udvalg af videnskabsmænd. Den er trykt i gnidret typografi på dårligt papir og indeholder næsten ikke figurer eller kort, selv om emnet er et af de mest illustrative.

Christian Wichmann Matthiessen

Volkmar Vareschi:

VEGETATIONSÖKOLOGIE DER TROPEN Stuttgart 1980, 293 s., ill., 23 cm, DM 96,-. Verlag Eugen Ulmer.

Den foreliggende bog om de tropiske vegetationstyper er af stor interesse for geografer, specielt sådanne, som interesserer sig for Sydamerika. Bogen gennemgår nemlig tropevegetationens hovedtræk på glimrende måde, og dens materiale (inkl. udmærkede illustrationer) er i det hele tilfælde hentet fra Sydamerika.

Sofus Christiansen

Hans Ruthenberg:

FARMING SYSTEMS IN THE TROPICS 3rd ed.

Oxford 1980, XXII, 424 s., ill., 24 cm, paperback £ 12.50. Oxford University Press.

Ruthenbergs velkendte arbejde over tropiske landbrugssystemer er nu kommet i en tredje, revideret udgave. Den i forvejen udmærkede bog er derved blevet forbedret på flere måder. Således er der tilføjet et afsnit i introduktionskapitlet, der handler om klassifikation af landbrugssystemer, og der er et supplement om forskningsmetoder anvendt på sådanne. Betegnelserne er blevet revideret, fx kapiteloverskrifterne, og ny eksempler på landbrug er medtaget. Bogen er klart blandt de bedste af sin art på markedet, og den fås i paperback-udg. til en nogenlunde rimelig pris.

Sofus Christiansen

William A. Dando:

THE GEOGRAPHY OF FAMINE

London 1980, XII, 209 s., ill., 24 cm, £ 12.50. Edw. Arnold Ltd.

Baggrundsmaterialet for denne bog er bl.a. kilder om hen ved 8000 hungerkatastrofer. Første del fremhæver menneskenes bånd til ressourcerne og giver almen baggrundsviden om næringsbehov samt om de vigtigste fødeemner. Anden del definerer fænomenet sult og forsøger

at opstille forskellige typer sult og sultregioner samt giver en oversigt over forskellige tolkninger af nutidens fødevarerproblemer. 3. del giver tre case studies: England & UK - hungerkatastrofen i Irland 1845-50 er den mest bekendte, men alt andet end enestående, den er den sidste i en oversigt på hen ved 180 katastrofer gennem 2000 år (1/5 i Irland).

Indien - baseret på optegnelser om ca. 100 katastrofer siden år 297.

Rusland har på 1000 år mere end 100 hungerår fordelt på ca. 60 katastrofer. Selv om 4 af katastroferne (hvoraf en af de alvorligste) er efter 1917, er det karakteristisk, at sult var særligt hyppig i en periode op til revolutionen.

Den fjerde afsluttende del af bogen behandler fødevarer- og befolkningsbalancen og fødevarerpolitik og -strategier.

Forfatteren lader ikke læseren i tvivl om, at han finder at naturforhold er af meget stor betydning for fødevarerproduktionen og ofte har været direkte eller medvirkende årsag til hungerkatastrofer, men samtidigt er han heller ikke i tvivl om, at menneskeskabte årsager er de vigtigste (fattigdom, krig, dårlig administration...). I tilfældet England var naturforhold hovedårsag til ca. 1/3 af katastroferne. Forfatteren skriver: natural factors cause crop failures, humans cause famine.

Bogen er måske her og der noget kortfattet, men det er en spændende bog, om man ellers kan acceptere et sådant udtryk om det frygtelige emne.

Henning Mørch

H. Kugler, M. Schwab, K. Billwitz:

ALLGEMEINE GEOLOGIE, GEOMORPHOLOGIE UND BODENGEOGRAPHIE
Gotha 1980, 216 s., ill. & 1 kort, 23 cm, M 22,-.
VEB Hermann Haack, Gotha.

Denne bog er nr. 4 i en række af bøger, der omhandler geografiske emner, der er velegnede til undervisning. Bogen har derfor mest appeal til læsere, der underviser inden for faget geografi og geologi. Den er velillustreret og giver en indføring i almen geologi, deriblandt pladeteknik på et overskueligt niveau; derefter omtales exogene processer såsom forvitring, og bogen ender op med en gennemgang af jordbundslæren. Læsere, der ønsker en generel indføring i disse discipliner, kan læse bogen med udbytte.

Henrik B. Madsen

GENERAL CLIMATOLOGY, 3

Ed. by H.E. Landsberg (World Survey of Climatology, vol 3).

Amsterdam 1981, X, 408 s., ill., 30 cm, Dfl. 250,-. Elsevier Scientific Publishing.

Den foreliggende bog indgår som bind 3 i klimatologiens moderne hovedværk: World Survey of Climatology.

Emner i dette bd. 3 om generel klimatologi er human bio-klimatologi, agro-klimatologi, byklima og teknisk klimatologi. Bindet som helhed supplerer udmærket de eksisterende bind, specielt bd. 2 om mikro- og lokalklima.

I det første kapitel behandles de enkelte klima-elementers påvirkning af den menneskelige organisme. Der er tale om en detaljeret sammenstilling af en lang række forskningsresultater inden for et af de nyeste felter i klimatologien. I afsnittet om stråling bemærkes de nye angrebsvinkler: Stråling, lys som et fysiologisk fænomen. Afsnittene om luftforurening, der behandler emner som radioaktivt udslip betydning for biosfæren, byder ligeledes på nye oplysninger.

Kapitel 2 om agrometeorologi er i forhold hertil mere traditionelt opbygget, startende med præsentation af energibalancer og tempera-

turforhold i jord. Også vandbalancens betydning inddrages naturligt her. En opstilling af fotosynteseperiode og vandingsbehov for en lang række afgrøder hører til kapitlets mest værdifulde del. Kap. 3 om byklima indeholder en gennemgang af de forhold, der betinger, at byens klima er forskelligt fra omgivelsernes. Hovedvægten her er lagt på temperaturforhold, ligesom tilfældet er i den forskning, der meget detaljeret refereres til.

I det sidste kapitel er interaktion mellem teknologi og vejr hovedemnet. Afsnittet er vidtspændende, fra indendørsklima til skorstenshøjdens betydning ved røgudslip. Mange af de udmærkede figurer, der illustrerer teksten, er ikke i forvejen kendt fra klimatiske litteratur, hvilket er med til at give kapitlet et originalt præg.

Det foreliggende bind falder således nydeligt ind i den omfattende serie, og man kan med stor interesse se frem til de resterende 3 bind.

H. Søgaard

David Donnison with Paul Soto:

THE GOOD CITY: A study of urban development and policy in Britain.
London 1980, 221 s., ill., 22 cm, E 4.95. Heinemann Educational books.

Bogen formulerer en problemstilling: Hvilken bytype giver de bedste muligheder og levevilkår for arbejdere og for truede befolkningsgrupper? Hvilken bytype fordeler mulighederne mest ligeligt? Er det den samme slags by, eller må der vælges mellem velstand og lighed? For at besvare disse spørgsmål analyseres britisk bypolitik og planlægning efter 2. verdenskrig, og et større forskningsprojekt om 154 byer beskrives.

Problemstillingen analyseres grundigt, og spørgsmålene belyses. Forfatterne kan naturligvis ikke konkludere en så omfattende pro-